

ПРЕВЕНЦИЈА НАСИЉА У ШКОЛИ – ПРИОРИТЕТАН ЗАДАТАК ПЕДАГОГА

Информација о четрнаестој школи педагога и директора

Драго Бранковић¹

Четрнаеста школа педагога и директора предшколских установа, основних и средњих школа одржана је у Теслићу (ЗТЦ Бања Врућница – хотел Кардиал) у два циклуса, од 9. до 12. априла 2023. године. Организатори овогодишње школе били су Друштво педагога Републике Српске и Републички педагошки завод Републике Српске. Школа претставља континуирани и најорганизованији облик професионалног усавршавања педагога и директора васпитно - образовних установа у Републици Српској. У протеклих тринаест година концепција овог облика усавршавања мијењала се и развијала. Њена микро организација имала је, по правилу, једну тематску цјелину која је конкретизована са више тема. Поред предавања еминентних научних радника из Републике Српске и земаља из окружења (Србија, Хрватска) организовани су округли столови, тематске расправе и радионице. Учесници су на завршетку рада школе попуњавала анкетне упитник на којима су процјењивали допринос школе њиховом професионалном усавршавању и предлагали теме и предаваче за наредну школу. Изузетак је чинила дванаеста школа која је, ради пандемије, одржана помоћу савремених информационих технологија (онлајн).

Четрнаеста школа педагога и директора представља наставак праксе једногодишњег окупљања педагога и директора. Као и код претходних тринаест и четрнаеста школа била је посвећена једном од, у овом времену, најактуелнијих проблема *Превенција вршњачког насиља и безбједност у предшколским установама и школама*. Руководство

¹ Драго Бранковић је професор емеритус и академик, Академија наука и умјетности Републике Српске. Електронска адреса: drago.brankovic.anurs@gmail.com

Друштва педагога и Републичког педагошког завода Републике Српске на основу цјеловитог увида у актуелне педагошке проблеме у васпитно - образовним установама одредили су комплексну тематску цјелину и означили је као *Вршњачко насиље у школи*. Тако одређена тематска цјелина конкретизована у првом циклусу (9-11. април 2023.год.) за педагоге предшколских установа и основним школама са три теме: а) Рад мултисекторских тимова и њихов допринос у раду предшколских установа и основним школама, б) Превенција вршњачког насиља и безбједност у вртићима и основним школама, в) Педагошки аспекти превенције вршњачког насиља у школи. Поред тог тематског циклуса реализована је и још једна научно комплексна али и педагошки актуелна тема Вјештачка интелигенција у образовању – перспективе и ограничења. Успјешна предавања одржали су: академик Драго Бранковић (АНУРС Бања Лука), проф. др Данимир Мандић (Факултет за образовање наставника и васпитача Београду), проф. др Жана Врућинић (Факултет безбједносних наука Бања Лука), доцент др Предраг Дамјановић (Републички педагошки завод Бања Лука) и Слађана Танасић (Републички педагошки завод Бања Лука). У оквиру наведених тема одржане су расправе и радионице на којима су презентована позитивна искуства на превенцији насиља у вртићима и основним школама. О превенцији вршњачког насиља у основним школама и вртићима са преко 270 педагога и директора разговарала је и министар просвјете и културе у Влади Републике Српске Жељка Стојичић.

У другом циклусу (11-13. април 2023. год.) реализован је, примјерен средњошколским педагозима и директорима, тематски циклус под називом „Превенција вршњачког насиља и безбједност у средњим школама“ којем је присуствовало више од 120 педагога и директора школа. У том тематском оквиру у другом циклусу (9- 11. април 2023.год.) за педагоге и директоре средњих школа реализоване су три теме: а) Рад мултисекторских тимова и њихов допринос у раду предшколских установа и основним школама, б) Превенција вршњачког насиља и безбједност у вртићима и основним школама, в) Педагошки аспекти превенције вршњачког насиља у школи. И у овом циклусу реализована је још једна тема Креирање педагошке климе за подршку и учење. Успјешна предавања и у овом циклусу одржали су: академик Драго Бранковић (АНУРС Бања Лука), проф. др Татјана Михајловић (Филозофски факултет Бања Лука), проф. др Маргарета Скопљак (Филозофски

факултет Бања Лука), проф. др Велибор Лалић (Факултет безбједносних наука Бања Лука), доцент др Предраг Дамјановић (Републички педагошки завод Бања Лука) и Слађана Танасић (Републички педагошки завод Бања Лука). У оквиру овог циклуса поред предавања одржане су расправе и радионице, те презентована позитивна искуства о поступању у случајевима испољеног вршњачког насиља у четири средње школе.

У оквиру реализације програма четрнаесте школе (оба циклуса) представљена су савремена педагошка и безбједоносна научна сазнања о превенцији насиља у друштву а посебно у васпитно - образовним установама. Педагози и директори упознати су са савременим теоријским сазнањима о превенцији и њеним функцијама (да се насиље не понови; да се насиље не деси), педагошким аспектима превенције (развијање социјалних вјештина; начинима рјешавања социјалних проблема; развијањем емпатије, способностима контроле бијеса) као и врстама превенције насиља (примарна, секундарна и терцијална превенција). Са практичног аспекта у оквиру предавања и расправа (радионица) учесници овогодишње школе оспособљавани су за израду већег броја превентивних програма: а) Олвеусов (Olweus) програм превенције, б) Пикасов метод превенције, в) The bullying projekat, г) Фламански програм, д) Capsle model, ђ) Пројекат „За сигурно и подстицајно окружење у школама, е) Програм „корак по корак“ и ж) Програм „вршњачка медијација“.

Предавачи али и сви други учесници у расправама посебно су указивали на значај наставника у идентификацији ученика склоних насилном понашању али и улози наставника и школских педагога у мулти-секторским тимовима у раду са ученицима који су већ испољавали неке од облика насилног понашања. Учесници четрнаесте школе педагога и директора исказали су, у расправама, сагласност да је усавршавања путем школе (предавања, расправе, презентација позитивних искустава) битно допринио њиховом професионалном развоју у области превенције насилничког понашања ученика и да га треба наставити и развијати у наредним годинама.

